

РАБОТНИКЪ

(LE TRAVAILLEUR)

ОРГАНЪ НА БЪЛГАРСКАТА СОЦИАЛЪ-ДЕМОКРАТИЧЕСКА ПАРТИЯ.

ЦѢНА:

Н. В. мѣс. 1 л. 25 ст., 6 м. 2. 50, 1 г. 5 л.

Въ странство: 7 лева.

10 стотинки всѣки номеръ

ВСИЧКО, ЩО СЕ ОТНАСЯ ДО ВѢСТНИКА, СЕ ИСПРАЩА

ДО РЕДАКТОРА *Н. ХР. ГАБРОВСКИ.*

ТЪРНОВО.

АБОНИРАНИЕТО СТАВА:

Търново, у редактора

и въ печатницата „Работникъ“

ТЕЛ:

ЖЕН Годишнината на Парижката
СЯН Коммуна.

ВЪ *На 6 Мартъ т. г. се изпъва*
Бро *айсетъ и втората година стъ въ-*
(а нм) *то на Парижката Коммуна. Какъ*
КЖ *всѣка година, така и сега работ-*
Ж *ниците-социалисти отъ црлния свѣтъ*
СЯ *е празнувайтъ въ тоя день паметъ*
ЩА *на това велико събитие, въ което*
Гиче *доисторическата за пръвъ пѣтъ съзна-*
МЪ *на противоположности своини клас-*
О *ни интереси на интереситъ на*
О *поддържащата класа и се опита*
О *да завладѣе властта за да осъще-*
О *створи социализмъ.*

Българската Социалъ-демократи-
ка партия като частъ отъ все-
тската социална демократия,
ва на солидарностъ къмъ падна-
тъ *въ борби за освобождението на*
Б-де *човечеството отъ робството и ек-*
О *сплошността.*

ТЪТЪ *Прочее, каинъ всѣки членове на*
ЖД *партията да празнувайтъ 6 Мартъ,*
ЖД *като паметъ за най-удобно.*

Общия Съвѣтъ.

ОЗНЕНИЯТА ПРОТИВЪ СОЦИАЛИЗМА.

Да се преслѣдва младежъта за това,
ти се стреми да си обясни единъ
жественъ идеалъ, който днесъ въ-
да цѣлото образованно човѣчество,
то въодушевява мнозина отъ съвре-
нитъ философи и учени мъже, който
на мѣстити професори въ образованитъ
кратъ го препоръчватъ на учащата се
рнов *дежъ, за който се борятъ угнетенитъ*
О *жовски, на чиято глава на който самия жи-*
за *въ потвърждава, — това е възможно само*
пред *едно общество, въ което самата*
а *тема на управлението гони преслѣ-*
се *и се бори отъ общественото и*
и *итическо външнѣе на гражданитъ.*
лата ни е за преслѣдванята на
Б *нализма въ нашитъ гимназии и*
ЖО *що за преслѣдванята на социа-*
О *ма отъ мѣститъ власти въ пѣкон*
О *дове.*

Отъ помѣстената въ този брой до-
ка отъ Хасково читателитъ ще ви-
тъ, че отъ Хасковското V-класно
лице сж испѣдени петима ученика
ГБ *социализмъ. Отъ извлеченията изъ*
Ч *пската отъ гр. Ломъ, които ще по-*
въ *стимъ въ идущий брой, ще видятъ*
Ж *какъвъ характеръ сж гоненията на*
С *нитъ педагози противъ ученицитъ,*
С *разени съ социализмъ.* Отъ Габрово
1 *съобщаватъ, че сж исклучили пѣ-*
Ю *ко ученици сжщо за социализмъ.*
Ю *та се повтаря почти всѣка година.*
О *е за пѣкой отъ нашитъ педагози,*
О *отъ*

сирѣчь за пѣкой отъ нашитъ учители,
всѣка година, въ едно опредѣлено вре-
ме презъ учебната година, а именно
презъ тѣзи мѣсеци, гаче събирватъ
всичката си педагогическа миссия и,
вижда се, не имъ остава друго, освѣнь
да ловятъ социализма, и да истрѣблватъ
социалиститъ въ гимназитъ. И всѣка
година въ това опредѣлено време тѣ
захвацатъ своята най-висока длъжностъ.
Непжждатъ се отъ гимназитъ всѣка
година по десетини ученици отъ най-
способнитъ, най-развититъ, най-примѣр-
нитъ въ всѣко отношение. Непжждатъ
се само за това, защото некатъ да
изучатъ, да си обяснитъ единъ съвре-
мененъ общественъ идеалъ, защото се
стремятъ да си усвоятъ единъ наученъ
идеалъ, защото не си губятъ времето
въ гулянъ, въ картографирание, въ депу-
бие и празноскитничества. Непжждатъ
се, защото четатъ социалистически книж-
ки! Както ще видятъ читателитъ ни
отъ извлеченията изъ Ломската дописка,
както и ний знаемъ изъ онитъ, както
не веднажъ сме го казвали, мнозина
наши педагози гледатъ леко на пове-
дението на ученици, които се предаватъ
на пинството, на разврата, на карто-
графирание и скитничеството, и съ не-
чуванъ, жестоко варваризмъ преслѣд-
ватъ ученицитъ, които се интересуватъ
отъ прочитъ на социалистически книжки.

Какво опасно съдържа социалисти-
ческата литература, която се развива
въ послѣдне време у насъ, за младежъ-
та? Спокойното и научното разглеж-
дане на економическитъ и обществен-
нитъ въпроси, на общественитъ идеали,
които възпуватъ днесъ обществото,
може ли вредно да влияе на нашата
младежъ? Опитъ, данни отъ учебната
статистика ни убѣждаватъ, че най-
сериознитъ ученици въ нашитъ гимна-
зии сж онии, които се стремятъ къмъ
саморазвитие. Отъ тѣзи данни ний
виждаме, че испѣденитъ и преслѣдва-
нитъ ученици за четение на социали-
стически книжки иматъ най-добри
успѣхи, отличатъ се съ здравъ раз-
судкъ и най-сериозно поведение. Тѣхъ
никой не може да ги обвинява въ
мързелъ, въ тѣпостъ и развратъ. Изобщо,
единъ ученикъ, у когото въ душата се е
зародило стремлението да дири и се инте-
ресува отъ единъ високъ общественъ и-
деалъ, не може да не се отличава съ висо-
китъ качества, които да ги създаде въ
ученика е цѣлътъ на педагогията, на
цѣлото училищно външнѣе. Тогава
защо сж тии преслѣдваня? Какъвъ
смисълъ иматъ тѣ?

Прочее, мнозина отъ нашитъ педа-
гози не искатъ да си задаватъ подоб-
ни питаня и не искатъ да се рѣко-
водятъ отъ здравия разумъ. Илюдъ на

това се лява всѣка година едно го-
лѣмо число испѣдени ученици. Създа-
ва се у насъ съ едно непросително
лекомислие единъ контингентъ отъ
испѣдени изъ училището младежи,
исхвърлени на улицата, у които се
развива недовоството, ожесточението
противъ всичко. Така у насъ система-
тически се създаватъ елементи, които
както въ Руссия, най подиръ могатъ
да бждатъ принудени отъ самия животъ
да изгнѣнатъ на безпокойния и тѣр-
дѣ опасни пѣтъ на обществена дѣ-
ятелностъ, за която ще сж отговорни
не други, а самата неразумностъ на
гонителитъ на всѣкакво спокойно и
законно стремлениекъ идеала. Такавъ
е плодъ на необмисленитъ преслѣд-
ваня противъ социализма, и другъ не
може да бжде. Обращае вниманието
върху това, на нашето Министерство
на Просвѣщенieto. Въ интереса на
общественото здравие е, да понамали
ревността на нашитъ педагози, съ които
тѣ гонитъ социалиститъ въ гимназитъ.

Обаче гонитъ социализма не само въ
гимназитъ. Отъ сжщата дописка отъ
Хасково читателитъ ни ще видятъ, че въ
този градъ къмъ преслѣдванята на
социализма въ тамошното педагогическо
училище, се присъедини и полицията.
Неизвѣстно на какви основания, мѣст-
нитъ власти въ този градъ сж се рас-
поредили да гонятъ социалиститъ и
между запаятчитъ. Запрещава се на
запаятчитъ да излизатъ отъ къщитъ
си по-късно отъ 7 часа в., и когото на-
мѣрятъ на улицата по-късно отъ това
време, го арестуватъ. Тѣзи строгости
на мѣститъ власти сж предприети за
прекращение на социалистическата
пропаганда. Ний сме увѣрени, че това
се прави въ Хасково, както и въ пѣ-
кои други градове правятъ се пѣща
произволни, не по законъ отъ вън-
шната власть, а просто по свое осмо-
трѣние, на никакви законни основа-
ния. И пакетина, гдѣ сж законнитъ
основания да се преслѣдватъ българ-
скитъ граждани за социализмъ? Нѣма
ни никакъ. Нашата Конституция, на-
шитъ закони, не запрещаватъ пропа-
гандата на идентъ, распространението
на науката, свободата на мѣбнитъ и
събранията. До вчера правителственни
в. „Свобода“ ни увѣряване, че никой
не мисли да посѣба на свободата на
мѣбнитъ и на събранията на българ-
скитъ граждани. Ний не възраме, че
външитъ власти, правителството, „на-
родно-либералната партия“, която ни
прогнати унитъ, че се бори противъ
русския варваризмъ, ще допуснатъ
този варваризмъ да намѣри мѣето и
у насъ. Мѣрнитъ, които си позволяватъ
мѣститъ власти да употребяватъ про-

тивъ пропагандата на социализма, ний
ги смѣтаме за произволъ, който може
да предизвика една законна самозащита
на социалистическото дѣло у насъ.
Българската социалъ-демократическа
партия не веднѣжъ си изказва своето
гледнѣе върху дѣятелността на на-
шитъ социалисти, обяви програмата
си, обясни своитъ убѣждения и такти-
ка, която е една легална борба за
обществения идеалъ, който ти защи-
щава и пропагандира. Произволътъ,
който се упражнява у насъ, може,
обаче, да осуети пейнитъ старания и
да погледне социалистическото движение
въ единъ опасенъ пѣтъ. Такъвъ е
плодъ на произволитъ, които си допу-
ска гонителитъ на идентъ, на соци-
ализма.

РЕПУБЛИКАТА!

(Стихотворение, написано отъ Ф. Фрейлихгра, щомъ члѣзъ февруарската революция въ Парижъ).

Републиката! Републиката!
Вечъ старий тронъ срути се,
И падна старий мръсенъ свѣтъ!
О, що за бой! Републиката!
Вечъ робство прекрати се.
Републиката! Републиката!
Да живѣй републиката!

Републиката! Републиката!
Гръмъ трѣсна въ тишината;
Тамъ чуй се звѣтъ отъ пушки, вѣтъ,
И слово слово: Републиката!
Расклаца небесата.
Републиката! Републиката!
Да живѣй републиката!

Републиката! Републиката!
Вечъ кръвъ за нея лѣтъ;
Верѣдъ грѣмъ и екъ, верѣдъ шумъ
и вѣтъ,
Тамъ бой кипи! Републиката!
Тамъ знамена се вѣтъ.
Републиката! Републиката!
Да живѣй републиката!

Републиката! Републиката!
Гръмъ тамъ барикади.
Напредъ! на бой! тамъ чуй се вѣтъ,
Да пламне цѣлѣй свѣтъ въвъ мѣтъ!
Отъ нашитъ лампади!
Републиката! Републиката!
Да живѣй републиката!

Републиката! Републиката!
Напредъ, о братя мои!
Слѣдъ васъ сме ний -- Републиката!
На моста вечъ тѣти нашъ вѣтъ.
Тиранитъ е безъ сили.
Републиката! Републиката!
Да живѣй републиката!

каква да е работа, намира я въ кооперацията, даже и повече ако трябва. Този начин за организиране и пропаганда е толкова добър, че белгийските клерикали винкуват съ своето учение въ борбата и начеват дволта антисоциалистическа пропаганда като устройват спомогателни хлябарници въ всичките посредствени работнически кръгове.

Кооперацията е имала за резултат да ускори премахването на малките посредствени търговци и да направи живота им по-мъчен въ всякой день. Ний не разглеждаме това като едно зло. Напротив, посредниците сж пазити не само безполезни, но и вредни, по добър ще бъде да ги заставят о-скоро да исчезнат.

От друга страна, организацията на работниците е мъчна въ малките градове и селата.

Чрез кооперацията ще достигнем съществено до това; Гандевите социалисти по този начин сж избавили хандрийците, които от въкове сж въодъ властта на фанатическото духовенство.

В селата, кооперацията извършва и кооперативно своето дѣйствието под формата на синдикати за купуване на рани, семена, орждия и т. н. Тамъ сж дѣйствуват кооперативни мѣкарници, които сж обета напреднали. Селените въ тѣхъ не сж мѣкото си и фабрикацията на аслото се извършва общо. Ще доведе работата, може би, до тамъ, ж парото тѣ ще разбератъ преимуществата, оденеквито тѣ би имали като направятъ ропавици тѣхните малки парчета земя и напра обработватъ съ машини, които ще ити и даватъ владини на земеделческата роизводство. По този начинъ ще се етвѣдени социализацията на земите и гужда за заставятъ селените да разбератъ ва за нитѣ отъ частната собственост и агодѣнията отъ обществената собственост.

На какво казано: кооперацията изришена отъ социалистическа точка

зрѣние е едно превъсходно сръдетво за организацията и образованието на социалистите, и въ какво време тя ще достигне да стане твърдѣ силна въ ония страни, гдѣто ний днесъ нѣмаме никакво влияние.

Цѣльта оправдава сръдетвата“ казватъ езунитѣ. Ний знаемъ, че кооперацията, за която се произнасятъ тѣй зѣ, прави отърпение на много социалисти, но ний братски ги канимъ да я разгледатъ по-отблизу, за да я изучатъ безъ предубѣждение, и ний сме увѣрени, че примѣрътъ на това, което се върши по този начинъ въ Белгия, ще ги увѣри.

Освѣтъ това, въ всяко отношение е по-добъръ ний да съставяваме социалистическите кооперации, отколкото да оставимъ да употребятъ този начинъ на сдружаване най-големите противници на нашите идеи на социалното освобождение.

МАЛКА КОРРЕСПОНДЕНЦИЯ.

ПЛЪВЕНЪ. Н. Ще ви се испратятъ книгите и вѣстника. Ако въ по затѣтитѣ градове се прави вѣщо, то колко по вече може въ нашия градъ.

ХАСКОВО. Агентину на в. „Работникъ“. Погрижете се незабавно да испратите парите, които сте събрали отъ абонатента на вѣстника. Чакаме нови дописки.

ДРЪНОВО. Кассиеру на вѣстната дружина. Подучихме телеграфически 100 лева. Необходимо е да се видимъ. Елате въ събота насамъ.

ГАВРОВО. Кассиеру на вѣстната дружина. Пратете каквото сте събрали. Чакаме виемения отговоръ на дружината ви за международния соц. конгресъ въ Цюрихъ. Пращайте дописки.

СОФИЯ. Г. Д. Защо мълчите? Чакаме обещания материалъ за вѣстника. Втората половина отъ ескаската не получена въ Редакцията. Пишете подробно за всичко.

ЛОВЕЧЪ. Н. П. Побързайте да събирете и да ни испратите парите за вѣстника. Н. Г.

ВИДИНЪ. Г. Г. На писмото ще ви се отговори. Дописката ви ще помѣстимъ въ идущия брой. Защо вѣстната ви дружина не вѣдѣ въ прави отношения съ Главния Съветъ? Д. Б.

СОЦИАЛЕНЪ ПРЕГЛЕДЪ. ВЪ БЪЛГАРИЯ

СЛИВЕНЪ.

Опять за едно кундурадзийско дружество.

Казва ми, да почукамъ на вратата

на в. „Работникъ“, тѣй като, той изразявалъ, или по-добъръ, защитавалъ интересите на угнетената работническа класа; та споредъ както ми обясниха вѣкон добри приятели, вѣщо да ми се укаже гостоприемство въ колониите му и гласътъ ми нема да остане „гласъ воинующий въ пустиня“.

Но азъ като работникъ, или по-добре, както ни наричатъ вѣкон учени хора, като: „невообразимъ невестка“, „говеда“, „тълна“, „пийници“ и др. още много епитети ни прикачатъ тѣ, азъ се съмнявамъ дали ще мога да направя вѣщо си, което, боже, ще излиза и предъ по-учени хора. Но мене ме утешава това единичко вѣщо, че туй, за което ще говоря, е вѣщо истинско, а истинната, макаръ и въ простата форма неказана, все си е истинна.

Въ началото на м. Августъ миналата година, се бѣше появило едно движение, размърдване мѣжду нашите кундурадзийци за съставянето на едно работническо дружество на чистого работническа основа, сир. тези които влизатъ въ състава му да бждатъ въ същото време и господари и работници, като подразделятъ труда по-мѣждо си.

Относително обезбядането на въпроса и окончателното уреждане на работата, се сабирахме вѣколко пати на брой, повече отъ 25 души.

Чисто економически — материални причини ни подбуждаха къмъ това вѣщо, асж и тѣ (материалните причини) сж всякога коренната причина на всяко общественно явление.

При събирането ни, единъ отъ насъ говори въ такава смисълъ: „че, ако наблюдава човѣтъ нашия общественъ животъ (особенно, нашия градъ представя богатъ материалъ за наблюдатели) то, той, непременно, ще се натъкне, ще забѣлжи слѣдующето, което е започнало да се развива съ гитански крачки, а именно, разлагането на старата еснафска наредба, подъ

натѣкне, ще забѣлжи слѣдующето, което е започнало да се развива съ гитански крачки, а именно, разлагането на старата еснафска наредба, подъ

грабятъ. Затова всеки социалистъ е длъженъ на всякъждѣ да раскрива предъ работниците лицемѣрствата на поповетѣ, които отпредъ ни сладитъ-мажатъ, а отзадъ ни гробѣ копатъ. Глухавъ е той, който чака вѣщо добро отъ тия които живѣятъ на гърбѣтъ му.

Н. — Какво казва социализмътъ за господарите и капиталистите?

О. — Че тѣ сж грабители, които се хралтутятъ отъ нашата кръвъ и нашия потъ, които отъ незаплатени наши трудъ си патрунватъ богатствата. Колкото ний сме по-бѣдни, колкото по-малко некарваме отъ труда си, колкото повече работимъ, толкова тѣхната печалба е по-голяма, толкова тѣ по се обогатяватъ. Затова тѣ никога нѣма да отетжатъ нищо на работниците и само силата ще ги накара да направятъ това.

Н. — Какво казватъ социалистите за правителството?

О. — Че правителството е закрилникъ на господарите и капиталистите и никога не върши вѣщо за въ тѣхна вѣрда. За това никой отъ насъ, работниците не трѣбва да се надѣва, че правителството ще ни отетжни вѣщо доброволно. Напротивъ, правителството всякога ще ни прѣчи.

Н. — Какво трѣбва да правимъ, за да се осмисли социализмътъ?

О. — Трѣбва да се съединимъ въ синдикати (работнически дружества), трѣбва да съставимъ работническа-социалистическа партия и да избираме социалистически представители въ народното събрание.

Н. — Какво ще ни помогнатъ синдикатите?

О. — Тѣ ще се стараятъ да повдигнатъ заплатата ни и да намалятъ

твора. Тѣ ще събиратъ сръдства, съ които да си помага ми въ време на безработица или грева (стачка). Гревите ще каратъ фабрикантите да правятъ отетжни въ полза на работниците.

Н. — Каква полза ще имаме отъ една работническо-социалистическа политическа партия?

О. — Тя ще ни освѣтлява и ще ни казва, какво да вършимъ. Подъ нейното знаме ще се събиратъ все повече и повече работници, които тамъ ще се кръстятъ въ социализма. Тя ще служи за мѣрка на нашите сили.

Н. — Защо трѣбва да испращаме социалисти депутати въ Народното Събрание?

О. — Защото само тѣ работятъ за нашето добро, а другите защитаватъ не насъ, а нашите експлоататори. Колкото повече социалистически прѣдставители имаме, толкова по-скоро ще караме правителството да ни отетжна, толкова повече нашите врагове сж слаби.

Н. — Какъ можемъ да станемъ силни?

О. — Чрезъ съединение и солидарность. „Съединението прави силата“. Отдѣлния работникъ може да бжде притесняванъ отъ фабриканта, ако бжде по-дръзъкъ, — ще го изхвърлятъ на пати да мрѣ отъ гладъ. Но ако всички бждемъ наедно, то не съ заплашване, както сега, а съ прозби ще се отнасятъ къмъ насъ правителството и капиталистите. Да се съединиме, братия! да се организираме! Тогава ще станемъ такава сила, която никой не ще може да надвие.

Г. Б.

напорътъ на извѣстни економически причини, мѣжду които, конкуренцията на европейските стоки, изработвани на едро съ машини, заема първенствующо мѣсто. Да, че се е случило вѣщо въ нашия обществено-економически животъ, това е вѣрно и никой, разбира се, не ще го откаже.

За това съществува необорими факти, напр. (говоря за нашия градъ) карабаджийския, деседжийския, табанския абаджийския и много др. още еснафи, които сж били преди 10-15 г. въ цвѣтущо състояние, днесъ, единъ отъ тѣхъ, сж вече издхнали, а други на издхване. А това какво показва?

Показва, че непременно сж е случило вѣщо особено, вѣзабѣлжащо до сега въ нашия животъ, именно, разлагането на нашата стара османска наредба, умраието за всякога на дребното рѣчно производство, смъртта на което дава животъ едрото, машинното производство.

Развръската, особено, за нашите запаятчици, на които не имъ се иска да се простятъ тѣй скоро, съ умраието древно рѣчно производство, е трагично, и въ сжщото време и поучителна, ала какво да се прави, когато сж такова неумолимите закони на капиталистическото едро производство.

Развръската, особено, за нашите запаятчици, на които не имъ се иска да се простятъ тѣй скоро, съ умраието древно рѣчно производство, е трагично, и въ сжщото време и поучителна, ала какво да се прави, когато сж такова неумолимите закони на капиталистическото едро производство.

Всички признахме за истински думите на говоривия, но оставаше да се рѣши, какво трѣбва да правимъ за въ бѣдѣ предъ видъ опасността, която ни грози и която заплашва повечето отъ насъ съ истинкването въ тесните ни докеничата на улицата безъ работа, гладъ и боси.

Разбира се, че спасението ни е въ здружаването и работенето на едро съ машини, а пъкъ, за да представимъ по-нагледно ползата отъ здружаване-

твора. Тѣ ще събиратъ сръдства, съ които да си помага ми въ време на безработица или грева (стачка). Гревите ще каратъ фабрикантите да правятъ отетжни въ полза на работниците.

Н. — Каква полза ще имаме отъ една работническо-социалистическа политическа партия?

О. — Тя ще ни освѣтлява и ще ни казва, какво да вършимъ. Подъ нейното знаме ще се събиратъ все повече и повече работници, които тамъ ще се кръстятъ въ социализма. Тя ще служи за мѣрка на нашите сили.

Н. — Защо трѣбва да испращаме социалисти депутати въ Народното Събрание?

О. — Защото само тѣ работятъ за нашето добро, а другите защитаватъ не насъ, а нашите експлоататори. Колкото повече социалистически прѣдставители имаме, толкова по-скоро ще караме правителството да ни отетжна, толкова повече нашите врагове сж слаби.

Н. — Какъ можемъ да станемъ силни?

О. — Чрезъ съединение и солидарность. „Съединението прави силата“. Отдѣлния работникъ може да бжде притесняванъ отъ фабриканта, ако бжде по-дръзъкъ, — ще го изхвърлятъ на пати да мрѣ отъ гладъ. Но ако всички бждемъ наедно, то не съ заплашване, както сега, а съ прозби ще се отнасятъ къмъ насъ правителството и капиталистите. Да се съединиме, братия! да се организираме! Тогава ще станемъ такава сила, която никой не ще може да надвие.

Г. Б.

Н. — Какъ можемъ да станемъ силни?

О. — Чрезъ съединение и солидарность. „Съединението прави силата“. Отдѣлния работникъ може да бжде притесняванъ отъ фабриканта, ако бжде по-дръзъкъ, — ще го изхвърлятъ на пати да мрѣ отъ гладъ. Но ако всички бждемъ наедно, то не съ заплашване, както сега, а съ прозби ще се отнасятъ къмъ насъ правителството и капиталистите. Да се съединиме, братия! да се организираме! Тогава ще станемъ такава сила, която никой не ще може да надвие.

Г. Б.

Н. — Какъ можемъ да станемъ силни?

О. — Чрезъ съединение и солидарность. „Съединението прави силата“. Отдѣлния работникъ може да бжде притесняванъ отъ фабриканта, ако бжде по-дръзъкъ, — ще го изхвърлятъ на пати да мрѣ отъ гладъ. Но ако всички бждемъ наедно, то не съ заплашване, както сега, а съ прозби ще се отнасятъ къмъ насъ правителството и капиталистите. Да се съединиме, братия! да се организираме! Тогава ще станемъ такава сила, която никой не ще може да надвие.

Г. Б.

Н. — Какъ можемъ да станемъ силни?

О. — Чрезъ съединение и солидарность. „Съединението прави силата“. Отдѣлния работникъ може да бжде притесняванъ отъ фабриканта, ако бжде по-дръзъкъ, — ще го изхвърлятъ на пати да мрѣ отъ гладъ. Но ако всички бждемъ наедно, то не съ заплашване, както сега, а съ прозби ще се отнасятъ къмъ насъ правителството и капиталистите. Да се съединиме, братия! да се организираме! Тогава ще станемъ такава сила, която никой не ще може да надвие.

Г. Б.

Н. — Какъ можемъ да станемъ силни?

то ний си направихме следующата сметка:

*) 50 дюкени плащат всеки един средно по 100 л.	всичко лева.	5,000
50 " " " 10 л. патент	"	500
50 " " " 60 л. за отопление и осветл.	"	300
50 имат най-малко 40 машини по 60 лева едната	"	2,400
всичко.	"	8,200
50 дюкени плащат, всякой един средно по 2 л. за адресни табл.	"	100
	всичко лева.	11,000

Не сметнахме дръвните пъща, които не са малко.

Послѣ 50 дюкена купуват, средно, всяка година отъ търговците на кундураджийски стоки, не по-малко за по 2000 л. стока всяки дюкени, което прави всичко 100,000 л. Ако имъ туримъ най-малко по 25 % печалби (на търговците), тъй като тѣ са само двама въ града ни и едва ли ще се конкуриратъ, понеже това не имъ я-раднѣва, та отъ напукания ни, отъ тѣжката работа гърбъ, тѣзи двама търговци — паразити, безъ никакъвъ трудъ, вземуватъ, всяка година, жези-ненъ солъ преобрънать въ 25,000 л., които взематъ отъ насъ въ видъ на печалба, за която ний сме се мъчили толкова време съ чукъ въ рака и пригърбени по цѣли дни и нощи на тежкиха, на още сме и седнали да се чудимъ защо, при толкова трудъ и еснестовностъ, отъ наша страна, не можемъ да прикосаме! А това е слѣдствие на нашето невежество и неразбирание гдѣ именно лѣжатъ интереситѣ ни. Хикъ ни е!

25,000 л., които даваме като печалба на капиталиститѣ, като ги притуримъ при горнитѣ 11,000 л. ставатъ всичко 36,000 л. незначителна жертва на нашето невежество!

Сега да видимъ какви разходи ще имаме, ако въсѣто да сме въ 50 дюкени, се съединимъ въ една голѣма работилница.

Годишния наемъ на една голѣма работилница не ще е повече отъ 1000 л., патентътъ също не ще е повече отъ 100 л.; за отопление и осветление ще отидатъ най-много 200 л.; ще са потребни само 5-6 машини, които оцѣнихме по горѣ по 60 л. едната всичко 360 л. и за адресна табла, ще зематъ „право“ най-много 10 л. та всички по главни разходи ще възлѣзатъ на 1,670 лева, които извадени отъ 36,000 л. ще останатъ, непредвидена печалба, послѣдвана отъ економитѣ на работилницата, всичко 34,330 лева.

34,330 л. раздѣлена по-мѣжду 50 члена на работилницата ще се падне на всякой единъ отъ тѣхъ, като отъ „невидело“, както казватъ хората, по 686 л. приблизително, които ще са слѣдствие отъ съединението ни.

Но това е само печалбата отъ економията за наемъ, патентъ, отопление, осветление и др.; но ако при 34,330 л. притуримъ и надницитѣ на 50-тѣ души за презъ цѣлата година, то ето какво ще излезе: да предположимъ, че ще ни се паднатъ най-малко по 5 л. надница за десетъ часовъ постоянна работа на день, безъ да сметаме другитѣ печалби, които ще послѣдватъ отъ раздѣленieto на трудъ, та отъ това, всякой единъ отъ насъ, ще има слѣ-

дующия доходъ: 1825 л. надница за цѣла година и 686 л., за които споменахъ по-горѣ, всичко 2,511 л., но нека бждатъ само 2,000 л. и тѣ са доста, сравнително съ това, което спечелваме всяка година сега и което едва ли ще излезе на 400-500 лева и то какъвъ убийственъ, неносенъ трудъ! —

Предъ видъ облагата, която ще ни принесе здружаванieto, като, отъ една страна, обезпечи за въ бждѣе нашето материално положение, а отъ друга, ще ни даде възможностъ да се развиваме въ всякакво отношение, тъй като работнитѣ часове, ще бждатъ по-малко, значи, ще ни остане свободно време за уметвенно развитие, което при сегашната 15-18, по-нѣкогашъ, часова работа на день, не можемъ да правимъ; ний се бѣхме събрали, най-после, да туримъ основата на дружеството, въ което, първоначално, щѣха да възлѣзатъ около 25 души.

Рѣшили бѣхме, щото първоначалния влогъ да бжде 300 л. и една вечеръ при събиранieto си нѣколко другари отъ съгласившитѣ се, внесоха по 20 л. като залогъ и съ това работата се бѣше поуредила. Оставахе само да се намери удобна работилница въ центра на пазари и да се подкачи работата. Удобна работилница не можахме да намеримъ и по тая причина, ний отложихме работата за по-нататъкъ, когато ни се представи удобенъ случай и когато по-голѣмата частъ отъ на-нитѣ кундураджии, се убедятъ въ полезността отъ здружаванieto.

Ще укажа и на това обстоятелство, че още при първото си събиране, отпосетително обмислованieto на положението си, се намериха хора злобни, които всякакъ се мъчиха да осуетятъ това ни предиритие, като нуцаха изъ града въ ходъ всевъзможни глупости, ала това ни най-малко не повлиа.

Първи, които се бѣха обивили противъ здружаванieto ни и които се най-много напиха да го осуетятъ, бѣха двамата г-да тържи-паразити, продавачи на кундураджийската стока, които много добръ разбираха послѣдствията отъ здружаванieto ни, тъй като 25000 л., които тѣ вземуха всяка година отъ нашия гърбъ, щѣха за винаги да се исплъзватъ отъ рацѣтѣ имъ, а това не имъ идѣше на сметката, мисля.

При всичко че съ всевъзможни средства се мъчиха нѣкои злобни човѣчета да ни попречатъ, ала единственната причина, която ни принуди да отложимъ здружаванieto е тѣзи, че не намѣрихме удобна работилница, което веднага ще направимъ при първи удобенъ случай.

Една не малка частъ отъ нашитѣ запаятчи ясно разбраха кждѣ именно лѣжатъ интереситѣ имъ и то благодарение на това обстоятелство, че социалъ-демократическитѣ идеи почнаха да намиратъ благоприятенъ отзивъ мѣжду тѣхната сѣбѣ, още повече, че туй което българската социалъ-демократическа партия имъ препоръчваше, тъкмо отговаряше или, по-добрь, съвпа-даше на тѣхнитѣ стремления и желания.

Ще пожелаа напослѣтъкъ на нашитѣ, каквито и да би било, запаятчи по-внимателно, съ по-голѣмъ интересъ да се отнесатъ къмъ това, което имъ говорятъ българскитѣ социалъ-демократи, тъй като на една голѣма частъ отъ тѣхъ пожитъ е вече допрѣлъ до кокала и които съ единия си кракъ са въ положението на пролетариата, сирѣчь скоро ще дойдатъ до положението на западноевропейскитѣ работници — ще останатъ безъ собственостъ, безъ капиталъ и, което е най-лошото, безъ сѣрѣдства за прехрана.

Да, спасението на всички ни е въ

социализмътъ, което колкото по-рано съзнаемъ, толкова по-добрь за насъ и за бждѣето поколение.

По да свърша, че и тъй вече злоупотрѣбихъ съ гостоприемството, което ми се укажа и съ търпението на читателя.

Единъ запаятчи.

ХАСКОВО.

Нипатъ ни отъ този градъ слѣдующето:

„Отъ нѣколко дни се разиграва въ гр. Хасково една комедия: изключиха петъ ученика, отъ които на тримата намѣриха причина, а двамата, защото разпространявали „извѣта.“ Слѣдъ туй се почна особено гонение на работнитѣ-социалисти. Като ги викаха по нѣколко пѣти въ участъка, при туй депѣ когато си иматъ работа (значи оставатъ ги безъ работа), забраняватъ имъ да ходятъ по късно отъ 7 часа вечерта (знаете добрь, че запаятчитѣ работятъ не само часатъ до 7, но даже и до 10 вечерта и значи щомъ свършатъ работата си не могатъ да излизатъ отъ дюкени си, защото ще ги откарватъ въ участъка, че това е тъй може да се види отъ единъ много ясенъ примеръ: на 9-и Февруарий вечерта единъ отъ тия работници-социалисти се вращалъ у дома си едва въ 9 1/2 часа вечерта, защото тогава свършва кундураджийската си работа. На пѣти го застигатъ двама стражари и единъ старшии и хайде въ участъка, гдѣто го държаватъ до 9 часа сутрѣш-та, при това гладенъ, защото още не билъ вечерялъ и безъ сънъ. На 10-и, казаный работникъ не е работилъ, защото е калфа, а пъкъ знаете кое време трѣбва да иде работника за да му се счита гюплюка.

Има още и др. нѣща: Пристѣва (Николасевъ) е принуждавалъ другъ работ-никъ да се откажалъ отъ социализма и да напишетъ нѣкое обявление въ вѣстникитѣ, че какъ той се отказвалъ вече отъ социализма.

На учителитѣ също е забранено да се събиратъ съ „разваленни“ личности да преживуватъ въ събрания и да ходятъ по късно отъ 7 часа вечерта, въ противенъ случай се заплашватъ, че ще бждатъ подъ полицейскитѣ надзоръ. Въобщѣ въ Хасково са изети всички мѣрки за спиранието на социализма. При туй, както се научаваме, безъ да има подобно приказание отъ по-висшето мѣсто.

(По всяка вероятностъ това става по распорѣжданieto на Х. Окр. управителъ). Хасковскитѣ работници Ви молятъ да се застъпнитѣ за тѣхъ както и кждѣто трѣбва.

Освенъ това, побързайте да съобщите какво трѣбва да правятъ помѣнатитѣ лица, за гдѣто се подиграватъ така съ свободата и личността имъ.*)

Единъ гражданинъ.

ВЪ СТРАНСТВО

Германия: Социализма въ райхстага. Рѣшитъ на Бебели и Либкнехта. Поражението на противникитѣ на социализма.

Въ всичкитѣ образовани страни въ Европа и Америка Социалистическитѣ партии са си извоювали право на гражданство, право на свободно и легално съществуване. Тѣ иматъ свои представители въ Народнитѣ Събрания и се ползуватъ съ всички сѣрѣдства за да зацѣпаватъ интереситѣ на работническата класа. Правителственитѣ, както и другитѣ буржуазни партии са навикнали да се отнасятъ съ търпимостъ къмъ социалиститѣ и да уважаватъ тѣхнитѣ мѣлния. Народната трибуна е общедостъпно мѣсто за всички народни избраници. Монархиститѣ, Клерикалитѣ, консерваторитѣ, републиканцитѣ и социа-

листитѣ, всички партии безъ разлику, убѣждение, могатъ свободно да застъпватъ въ парламента и да обсъждатъ народни работи, да критикуватъ, да контролиратъ и да осждаатъ злоупотрѣбленията на ститѣ.

Въ послѣднѣ време социалъ-демократическата партия въ Германия се е събрала чрезъ своитѣ избраници въ Райхстага съ всичкитѣ съединени сили разнитѣ буржуазни партии. Въ петъ данни на редъ нашитѣ германски дѣла са напасили едно слѣдъ друго нѣ поражения на противникитѣ на социализма, които нарочно, за да отвлекатъ манието на народа отъ злобнитѣ стѣнни, които се правиха между буржуа и правителството по законопроекта за лѣмиванieto на войската и за да оцѣнятъ своята експлоататорска политика, пуслили въ ходъ всичката си уметъ артилерия, отъ гърмежитѣ на които тѣ бѣха поразени.

Извѣстно е, че въ началото, когато правителството приготви и обяви законъ екта зъ уголѣмиванieto на войската, всички опозиционни партии въ Райхстага се опълчиха противъ него. Тѣ бияха много на това, че съ увеличаванieto войскитѣ ще се увеличатъ данцитѣ, това ще се развие още по-голѣмо население въ населението.

Но скоро тѣ разбраха, че не трѣба се обявяватъ противъ правителството, щото въ такъвъ случай най-много въспълзуватъ социалиститѣ, но да насъ своитѣ удари противъ социалъ-демократическата партия. Тѣ така и направиха.

Либералитѣ Рихтеръ, консервативнитѣ Сумъ, католикитѣ Вахемъ и антисемитъ Стокеръ, всички като представители на различни партии, нападаха отъ своитѣ позиции учението на социалъ-демократическата партия и съ всички сили се мѣска да оборятъ неосборимото, да го обезмъртуютъ.

Въ единъ отъ идущитѣ броеве ний ще ви даме рѣшитѣ на Бебели и Либкнехта, които читателитѣ ни ще видятъ по какъ начинъ тѣ са отблъснали атакитѣ на нѣприятелите. А за сега ний ще се огранича да дадемъ само общи обяснения на нѣ интересни дебати.

Противникитѣ на социализмътъ съ го бразивали въ своитѣ рѣчи социализмътъ като общество като една казарма, а нѣ задуми свободата на личността, а убие личната инициатива. Въ отговоръ всички тия фантазии Бебели е отговорилъ така:

„Казватъ, че социализмътъ е бѣлтъ зашъ отъ тия нападения. Ний не сме същѣ пожелени, ний сме готови да водимъ въ нѣте борба; а колкото до това, нѣ излѣзе побѣдителъ, той въпросъ, нѣ разрѣши отъ работническия свѣтъ.“

Нашитѣ противници не са ни опрѣгали съ факти, които могатъ да се е за доказателства. Картина на социалъ-етическата държава, която тѣ изобразиха предъ насъ е фантастична. И бѣтъ лудостъ да се вѣрва, че Вий, председателитѣ на богатата класа, можете да се ждате и да приемете истината тъй рн си е (Възмѣне). Вапитѣ уметствени, особности не са достатъчно голѣми. Ви позволяятъ да направитѣ нужната лика между Държавата и Обществото (и живи възмѣнения).

Каза се, че бждѣщата Държава, еши ний сме щѣли да организираме, щѣ прилича на исправителенъ домъ. И има нѣщо да прилича на исправителенъ домъ, това е сегашното общество. И мѣръ, наредбитѣ въ фабрицитѣ на г. приличатъ на наредбитѣ въ исправителнѣ домове и понеже това е тъй, принуденъ да направи нѣкакви измѣ-

Натякванията, които Рихтеръ отпиркъмъ насъ, не са нови. Тия своиъвания той ги е показвалъ въ своитѣ и въ свои журналъ. Колкото се оти- г. Стокера, той ни обвинява, че сме чали невѣжественитѣ маси. Но нѣ ситѣ (работникитѣ) са невѣжи, нѣ сте виновати вий, защото вий имате държите въ невѣжество (Голѣмо въ- Не ний располагами съ училищнитѣ църквитѣ, съ жандармитѣ, съ уштитѣ и поповетѣ. Маситѣ (сиромаситѣ), каквито ги виждате, са ваше произ- ние (Много добрь! отъ скамейки социалиститѣ. Живи протести отъ итѣ скамейки).

(Слѣднѣ)

Търново, печатница „Работни-

*) Въ града ни има всичко 50 кундураджийски дюкени.

*) Безъ друго се оплачате въ Министерството. Ред.